

5. Kohalik ja kogukondlik pärimus

- Kas teie kodukohas on olnud mõni tuntud politseiga seotud juhtum, mis on jäänud inimeste mällu?
- Millised lood on seotud konkreetse politseijaoskonna või hoonega, mida meenutatakse?
- Kas on räägitud kummituslugusid või muid üleloomulikke lugusid, mis on seotud politseijaoskonna või arestimajaga?
- Kuidas suhtus kohalik kogukond politseisse eri aegadel?
- Millisel viisil on politsei osalenud kohalikel tähtpäevadel või kogukonnaelus?

6. Ühiskondlik tähendus

- Millised sündmused (nt poliitilised pöörded, rahutused, kriisid) on mõjutanud inimeste suhtumist politseisse?
- Kas mäletate mõnd juhtumit, mis mõjutab laiemalt avalikku arvamust?
- Millal on politsei suhtes ühiskonnas olnud usalduse puudus või umbusk? Millest see tulenes või tuleneb?
- Kuidas kajastub politsei kuvand tänapäeva meedias või sotsiaalmeedias?

Politseipärimus

Eesti Kirjandusmuuseumi Eesti Rahvaluule Arhiiv kutsub jagama mälestusi, jutte, hoiakuid ja tähelepanekuid, mis on seotud politsei ja korraldajate ning igapäevase julgeolekuga. Ootame nii isiklike kogemusi kui ka kuuldud lugusid ja nalju – kõike seda, mida inimesed on omavahel rääkinud ja mäletanud. Inimese turvatunne sõltub väga erinevatest teguritest, nii isiklikul, avalikul kui riiklikul tasandil. Politsei ja miilits on eri aegadel olnud osa inimeste igapäevaelust – vahel abivalmis, vahel hirmuäratav, vahel hoopis naljalugude tegelane. Meid huvitavad lood ja hoiakud igast ajastust: Eesti Vabariigi esimestest kümnenditest, nõukogude perioodist ja taasiseseisvunud Eesti päevilt. Iga mälestus aitab paremini mõista, kuidas on turvatunnet tajutud, korraldajaid nähtud ning kogetud eri põlvkondade ja kogukondade poolt. Oma loo võib kirja panna just nii, nagu see meelde tuleb – pikemalt või lühemalt, tõsisemalt või humoorikamalt. Võite vastata nii küsitluskavale, osale küsitluskavast kui vabas vormis. Oleme lisanud suunavaid küsimusi, aga võite kirjutada just sellest, mis tundub oluline.

Kogumisvõistlus toimub koostöös Politsei- ja Piirivalveametiga. Kaastöid ootame 2026. aasta jooksul.

Ootame kaastöid e-kirjaga
kratt@folklore.ee, veebilehel
kratt.folklore.ee või postiga: **Eesti Kirjandusmuuseum, Eesti Rahvaluule Arhiiv, Vanemuise 42, 51003 Tartu, märksõna POLITSEIPÄRIMUS**

NB! Vastustele tuleb lisada nõusolek kaastöö arhiveerimise ja edasise kasutamise kohta

<https://www.folklore.ee/era/kysitus/nousolek2026.pdf>

Lisainfo:
Kristo Villem, ERA nooremteadur
(e-post: kristo.villem@kirmus.ee)
või rahvaluulearhiivi uurijasaal
(tel 737 7730)

**Aitäh, et aitad
kaasa meie
ühise mälu
talletamisele!**

Eesti Rahvaluule Arhiiv

1. Isiklikud mälestused ja kogemused seoses korraldajaseadustega

- Millised on teie esimesed mälestused politseiga seoses?
- Kuidas suhtusite korraldajasse lapsena? Kas see suhtumine on aja jooksul muutunud?
- Kas keegi Teie perekonnast on töötanud korraldajaseadustes? Mida teate neist rääkida? Kuidas rääkisid nad ise toona oma tööst?
- Millisel viisil olete ise kokku puutunud politsei või miilitsaga? Millistel asjaoludel?
- Kuidas kirjeldaksite erinevusi Eesti politsei ja nõukogude miilitsa vahel? Kas olete kuulnud mälestusi ka sõjaeelse politsei kohta?
- Kui keegi ütleb teile „politseinik“, siis milline inimene tuleb teile silmade ette? Võib-olla ka keegi konkreetne. Miks?

2. Kuuldud lood ja jutud

- Milliseid lugusid olete kuulnud politsei või miilitsa kohta?
- Kas teie kodukohas räägiti mõnest konkreetsest politseinikust või miilitsast? Milline oli tema maine?
- Milliseid hoiatavaid lugusid olete kuulnud, mida räägiti lastele (nt „kui pahandust teed, tuleb miilits“)?
- Kirjeldage mõnd kuuldud lugu, kus korraldajaseaduse on käitunud eriti vapralt või inimlikult. Kas meenub mõni lugu, kus käituti valesti või hoopis koomiliselt?

3. Turvatunne

- Millised tingimused loovad teie jaoks tunde, et elu on turvaline?
- Kas teie elus on tähenduslikum füüsiline, vaimne, materiaalne, kultuuriline julgeolek või veel mõni muu turvalisuse aspekt?
- Millist rolli mängib korraldajaseaduste tegevus teie turvaruumi säilitamise seisukohast? Palun selgitage.
- Kas teil on oma paik, ese, inimene, tegevus, mis tekitab Teis turvalisuse tunde?

4. Huumor, anekdoodid ja stereotüübid

- Kas teate politsei või miilitsaga seotud anekdoote, laule või nalju?
- Milliseid väljendeid, hüüdnimesid või nimetusi kasutatakse politseinike kohta? Lisage nii üldiselt tuntud kui kitsamas ringis kasutuses olnud väljendid.
- Kas teate mõnd ütlust või vanasõna-laadset väljendit, mis on seotud politseiga?